

Części zdania i związki wyrazowe

podmiot, orzeczenie, określenia, związki zgody, rzędu, przynależności

opracowanie: Mateusz Będkowski · niekazmuliczyc.pl

KLUCZ NAUCZYCIELA

Grupa A

Suma: 13 pkt

Czas: 15 min

4 zadania · 13 punktów · 15 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–6)

OTWARTE

Przeczytaj zdanie. Wypisz wskazane części zdania.

Nasza nowa nauczycielka wczoraj przyniosła do klasy ciekawą książkę.

1. podmiot: _____
2. orzeczenie: _____
3. dopełnienie: _____
4. okolicznik czasu: _____
5. okolicznik miejsca: _____
6. przydawki rzeczownika „nauczycielka”: _____

Odpowiedź: 1. nauczycielka; 2. przyniosła; 3. książkę; 4. wczoraj; 5. do klasy; 6. nasza, nowa**Rozwiązanie:** Zaczniij od orzeczenia (co robi?), potem podmiot (kto? co?). Przydawka: jaki? czyj? który?; dopełnienie: pytania przypadków zależnych; okolicznik: gdzie? kiedy? jak?**Punktacja:**

1. **1 pkt** — podmiot
2. **1 pkt** — orzeczenie
3. **1 pkt** — dopełnienie
4. **1 pkt** — okolicznik czasu
5. **1 pkt** — okolicznik miejsca
6. **1 pkt** — przydawki rzeczownika „nauczycielka”

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIĘTE

W którym zdaniu jest orzeczenie imienne?

- A. Las szumiał cicho. **B.** Zima okazała się łagodna.
- C. Dzieci bawiły się w parku. **D.** Kot spał na kanapie.

Odpowiedź: **B****Rozwiązanie:** Orzeczenie imienne = łącznik (być, zostać, okazać się) + orzecznik: „Zima okazała się łagodna.”.

Błędne odpowiedzi: w pozostałych zdaniach orzeczenie wyraża czasownik w formie osobowej (orzeczenie czasownikowe).

Punktacja: **1 pkt** — poprawna odpowiedź.

W którym zdaniu podmiot jest domyślny?

- A.** Poszliśmy do kina. **B.** Mama wróciła późno.
C. Oni grają w piłkę. **D.** Brat czyta książkę.

Odpowiedź: A

Rozwiązanie: Podmiot domyślny nie jest wyrażony słowem — wskazuje go końcówka czasownika: „Poszliśmy do kina.”.

Błędne odpowiedzi: w pozostałych zdaniach podmiot jest nazwany wprost.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zakreśl rodzaj związku wyrazowego.

1. idzie powoli — **zgody / rzędu / przynależności**
2. czytam gazetę — **zgody / rzędu / przynależności**
3. szklanka mleka — **zgody / rzędu / przynależności**
4. chcę spać — **zgody / rzędu / przynależności**
5. mądre dziecko — **zgody / rzędu / przynależności**

Odpowiedź: 1. związek przynależności; 2. związek rzędu; 3. związek rzędu; 4. związek przynależności; 5. związek zgody

Rozwiązanie: Zgody — wyraz określający dopasowuje się formą (zielony las, zielonego lasu); rzędu — wyraz nadrzędny narzuca przypadek (czytam gazetę, nie czytam gazety); przynależności — wyraz określający się nie odmienia (szybko biegnie).

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4
5. **1 pkt** — podpunkt 5

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (13 pkt)

13–12 pkt: bardzo dobry · 11–10 pkt: dobry · 9–8 pkt: dostateczny · 7–6 pkt: dopuszczający · 5–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.